

OPETUSSUUNNITELMA 2020–2021

Osallisuuden edistäminen
ja sosiaalinen kuntoutus

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA 90 OP

SOSIONOMI (YAMK)

SAIRAANHOITAJA (YAMK)

TERVEYDENHOITAJA (YAMK)

SOSIONOMI (YAMK)
SAIRAAHOITAJA (YAMK)
TERVEYDENHOITAJA (YAMK)

KOULUTUKSEN KUVAUS

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on työelämän kehittämiseen suuntautuva ammatillista asiantuntijuutta ja erityisosaamista syventävä korkeakoulututkinto. *Osallisuuden edistäminen ja sosiaalinen kuntoutus* on sosiaalialan ylempi ammattikorkeakoulututkinto (90 op), joka painottuu eriarvoisuuden ehkäisyyn ja osallisuuden edistämiseen asiakastyössä, asiakas- ja palveluohjauksessa ja sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisessä. Koulutuksen tavoitteena on heikoimmassa olevin asemassa olevien hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden edistäminen. Koulutus vastaa kasvavan eriarvoisuuden tuomiin haasteisiin ja sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaympäristön ajankohtaisiin muutoksiin sekä digitaalisten palvelujen kehittämishaasteisiin.

Osallisuuden edistäminen ja sosiaalinen kuntoutus sosiaalialan ylempi tutkinto tarjoaa mahdollisuuden laajentaa ja syventää aiemmassa koulutuksessa ja työelämässä hankittua osaamista ja asiantuntemusta. Koulutus antaa valmiuksia sosiaali-, terveys- ja kirkon alan asiantuntijatyöhön, asiantuntijatyön kehittämiseen ja johtamiseen. Koulutuksessa perehdytään eriarvoisuutta ja huono-osaisuutta aiheuttaviin tekijöihin ja osallisuuden edistämiseen, asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen vaikutusten ja tehokkuuden arviointiin sekä digitaalisten palvelujen tuottamiseen. Koulutus laajentaa ja syventää asiantuntijaosaamista erityisesti sosiaalisessa kuntoutuksessa ja päihdetyössä.

Osallisuuden edistäminen ja sosiaalinen kuntoutus on sosiaali- ja terveysalan työn kehittämiseen painottuva koulutusohjelma, joka syventää perustutkinnoissa ja työelämässä hankittua asiantuntemusta ja soveltuu sekä sosiaali-, terveys- ja kirkon alan työntekijöille. Hakukelpoisuuden tuottavat tutkinnot ovat sosionomi (amk), sosionomi (amk) -diakoni/kirkon nuorisotyönohjaaja/kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja, sairaanhoitaja (amk), sairaanhoitaja (amk) diakonissa, terveydenhoitaja (amk), yhteisöpedagogi (amk) ja yhteisöpedagogi (amk) -kirkon nuorisotyönohjaaja. Tutkintonimikkeet ovat sosionomi (ylempi AMK) (AMK-sosionomit ja yhteisöpedagogit), sairaanhoitaja (ylempi AMK) ja terveydenhoitaja (ylempi AMK). Ylempi AMK-tutkinto antaa yleisen kelpoisuuden tehtäviin, joihin vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto.

HAKUKELPOISUUS

Koulutuksiin hakukelpoisuuden tuottavat tutkinnot ovat sairaanhoitaja (AMK), sairaanhoitaja (AMK) -diakonissa, terveydenhoitaja (AMK), sosionomi (AMK), sosionomi (AMK) -diakoni, sosionomi (AMK) -kirkon nuorisotyönohjaaja, sosionomi (AMK) -kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja, yhteisöpedagogi (AMK) tai soveltuvan alan ammatillisen korkea-asteen tai opistoasteen tutkinto sekä ammattikorkeakoulututkinnon tai ammatillisen korkea-asteen tai opistoasteen suorittamisen jälkeen hankittu vähintään kahden vuoden työkokemus asianomaiselta alalta. Asianomaiseksi alaksi katsotaan sekä ala, jolle nyt ollaan hakemassa että ala, jolta korkeakoulututkinto tai ammatillisen korkea-asteen tai opistoasteen tutkinto on. Tutkintonimikkeet ovat Sairaanhoitaja YAMK, Terveydenhoitaja YAMK, Sosionomi YAMK.

PEDAGOGINEN TOTEUTUS

Opiskelu toteutuu monimuotokoulutuksena, jossa vuorottelevat lähi- ja etäopiskelu. Osa etäjaksojen opinnoista suoritetaan verkko-oppimistalustalla vuorovaikutteisesti opiskelijaryhmän muiden opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Opintojen keskeinen osa on opinnäytetyö, työelämälähtöinen tutkimus- ja kehittämistehtävä, joka kohdistuu aitoon työelämän kehittämistarpeeseen. Tutkimus- ja kehittämistyön menetelmällisenä viitekehyksenä on osallistava tutkimus ja kehittäminen.

Ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa noudatetaan **DIAKIN**

YLEISIÄ TOIMINTAOHJEITA. Ohjeet on kuvattu asiakirjoissa, jotka löytyvät opiskelijapalveluiden verkkosivuilta:

- **Toimintaa ohjaavat säännöt:** Diakonia-ammattikorkeakoulun säännöt
- **Arviointi:** Diakin arviointikriteerit
- **Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen:** AHOT, osaamisen osoittaminen
- **Monimuoto-opiskelun periaatteet:** Monimuoto-opiskelu

SYVENTÄVÄT AMMATTIOPINNOT

Diakin sosiaalialan erityistä ammatillista osaamista tuottavat syventävät ammatilliset opinnot yhteensä 25 opintopistettä.

KAIKILLE YLEMMILLE TUTKINNOILLE YHTEISET SYVENTÄVÄT OPINNOT

Diakin sosiaalialan ylempään tutkintoon sisältyy 30 opintopistettä kaikille sosiaali- ja terveysalan ylemmille tutkinnoille yhteisiä opintoja. Diakin kaikille ylemmille koulutuksille yhteisiä opintoja ovat viestinnän, etiikan, johtamisen ja kehittämisen ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan opinnot, joihin sisältyy opinnäytetyö.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT

Sosiaalialan ylempään tutkintoon sisältyy 5 opintopistettä vapaasti valittavia opintoja, jotka voidaan valita Diakin, muiden kotimaisten tai ulkomaisten korkeakoulujen tarjonnasta.

OPINNÄYTETYÖ

Ylempien koulutusten opinnäytetyö on 30 opintopisteen laajuinen ja se voi toteutua kehittämispainotteisena, produktimaisena opinnäytetyönä tai työelämää kehittävänä tutkimuspainotteisena opinnäytetyönä.

OPINNOT JA TKI-TOIMINTA

Ylemmät koulutukset ovat osa ammattikorkeakoulun TKI-toimintaa, jonka vuoksi opintojaksot tehtävineen liittyvät kiinteästi Diakin painoalaan liittyviin työelämää kehittäviin hankkeisiin.

KANSAINVÄLISET OPINNOT

Opiskelijalla on mahdollisuus valita vieraskielisiä opintojaksoja tai -kokonaisuuksia Diakin tarjonnasta ja suorittaa näin koulutukseen pakollisiksi opinnoiksi lukeutuvia opintosuorituksia. Opiskelijalla on lisäksi mahdollisuus lähteä kansainväliseen vaihtoon erillisen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaisesti.

Koulutusohjelman rakenne perustuu asetukseen ammattikorkeakouluista (1129/2014, 2 §). Sen mukaan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin kuuluu syventäviä ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja ja opinnäytetyö. Koulutusohjelmakohtaisten syventävien ammattiopintojen opintojaksot 1–5 painottuvat sosiaali- ja terveysalaan. Syventävien ammattiopintojen opintojaksot 6–9 ovat yhteisiä Diakin kaikille sosiaali- ja terveysalan ylemmille koulutusohjelmille. Myös opinnäytetyön prosessi on yhteinen ja opinnäytetyö voidaan tehdä monialaisissa opiskelijaryhmissä.

SOSIONOMI (YAMK) SAIRAAHOITAJA (YAMK) TERVEYDENHOITAJA (YAMK)

OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN JA SOSIAALINEN KUNTOUTUS 90 OP

OPINTOSUUNNITELMA 2020-2021

SOSIAALIALAN SYVENTÄVÄT AMMATILLISET OPINNOT	25 op
1. Eriarvoisuus ja osallisuuden edistäminen	5 op
2. Päihdetyön asiantuntijuus	5 op
3. Sosiaalinen kuntoutus	5 op
4. Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen	5 op
5. Vaikutusten ja tehokkuuden arviointi	5 op
YLEMPIEN TUTKINTOJEN YHTEISET SYVENTÄVÄT AMMATTIOPINNOT	30 op
6. Sosiaali- ja terveysalan asiantuntijaviestintä	5 op
7. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta	10 op
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiomenetelmät	5 op
Aineistot ja analyysimenetelmät	5 op
8. Johtaminen ja työn kehittäminen	10 op
Johtamisen haasteet ja lähestymistavat	5 op
Kehittävä johtaminen	5 op
9. Hyvinvointialojen etiikka	5 op
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT JA OPINNÄYTETYÖ	35 op
10. Vapaasti valittavat opinnot	5 op
11. opinnäytetyö	30 op

1.	Eriarvoisuus ja osallisuuden edistäminen	5 op
2.	Päihdetyön asiantuntijuus	5 op
3.	Sosiaalinen kuntoutus	5 op
4.	Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen	5 op
5.	Vaikutusten ja tehokkuuden arviointi	5 op

1. ERIARVOISUUS JA OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN 5 OP

Tavoitteet

Opiskelija osaa:

- analysoida globaaleja ja paikallisia yhteiskunnallisia muutoksia ja eriarvoisuuteen vaikuttavia tekijöitä
- analysoida eriarvoisuuteen, syrjäytymiseen ja osallisuuteen liittyviä käsitteitä ja ilmiöitä
- jäsentää ja analysoida osallisuuden edistämisen keinoja ja kehittämistyötä
- soveltaa osallisuutta edistäviä menetelmiä sote-palveluissa ja sosiaali- ja terveysalan työssä
- kehittää osallisuutta edistäviä menetelmiä omassa ammatillisessa toiminnassa

2. PÄIHDETYÖN ASIAANTUNTIJUUS 5 OP

Tavoitteet

Opiskelija osaa:

- analysoida päihdeiden ongelmakäyttöön ja addiktioihin vaikuttavia tekijöitä
- jäsentää ja analysoida päihdetyön teoreettisia viitekehyksiä ja menetelmiä
- jäsentää ja analysoida ajankohtaista päihdealan ehkäisevää ja kuntouttavaa kehittämistyötä
- soveltaa päihdetyön ammatillisia menetelmiä ja osaa arvioida niiden vaikutuksia
- kehittää päihdetyön menetelmiä moniammatillisessa toiminnassa

3. SOSIAALINEN KUNTOUTUS 5 OP

Tavoitteet

Opiskelija osaa:

- analysoida aikuisväestön sosiaalisia ongelmia ja niihin vaikuttavia tekijöitä
- analysoida sosiaalisen kuntoutuksen teoreettisia lähestymistapoja
- jäsentää ja analysoida sosiaalisen kuntoutuksen menetelmiä ja kehittämistyötä
- soveltaa voimavaralähtöisiä lähestymistapoja yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen kanssa tehtävässä työssä
- kehittää sosiaalista kuntoutusta omassa ammatillisessa toiminnassa

4.**ASIAKSLÄHTÖISTEN PALVELUJEN KEHITTÄMINEN****5 OP***Tavoitteet*

Opiskelija osaa:

- arvioida ja analysoida sosiaali- ja terveyspalvelujen muutoksia ja niihin vaikuttavia tekijöitä
- kehittää monialaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaa asiakasnäkökulmasta
- jäsentää ja analysoida asiakas- ja palveluohjauksen lähestymistapoja
- kehittää kokemusasiantuntijuuden hyödyntämistä sosiaali- ja terveyspalveluissa
- soveltaa asiakaslähtöisiä käytäntöjä ja menetelmiä ammatillisessa työssä

5.**VAIKUTUSTEN JA TEHO KUUDEN ARVIOINTI****5 OP***Tavoitteet*

Opiskelija osaa:

- analysoida sosiaali- ja terveyspalvelujen vaikuttavuutta ja tehokkuutta
- analysoida sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistapoja ja arvioida niiden toimivuutta
- soveltaa keskeisiä sosiaali- ja terveystalouden käsitteitä ja näkökulmia
- analysoida markkinamekanismin mahdollisuuksia ja rajoja sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotannossa
- analysoida sosiaali- ja terveyspalvelujen käytännön haasteita ja ratkaisumahdollisuuksia sosiaali- ja terveystalouden lähtökohdista ja kehittää palvelujen arviointia

YLEMPIEN TUTKINTOJEN YHTEISET SYVENTÄVÄT AMMATTIOPINNOT

6.	Sosiaali- ja terveysalan asiantuntijaviestintä	5 op
7.	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta	10 op
	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiomenetelmät	5 op
	Aineistot ja analyysimenetelmät	5 op
8.	Johtaminen ja työn kehittäminen	10 op
	Johtamisen haasteet ja lähestymistavat	5 op
	Kehittävä johtaminen	5 op
9.	Hyvinvointialojen etiikka	5 op

6. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN ASIANTUNTIJAVIESTINTÄ 5OP

Tavoitteet

Opiskelija osaa:

- kehittää suullisia ja kirjallisia viestinnän taitoja sekä tieto- ja viestintätekniiikan käytön valmiuksiaan
- tuottaa kriittisesti arvioiden tietoa ja viestiä siitä tarkoituksenmukaisesti
- kriittisesti analysoiden hyödyntää viestintää yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa
- käyttää ja kehittää e-osaamista ja verkkopalveluviestintää palveluverkoissa

7. TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTA 10 OP

Tavoitteet

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiomenetelmät

5 op

Opiskelija osaa:

- analysoida ja soveltaa sosiaali- ja terveysalan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan menetelmällisiä lähestymistapoja
- suunnitella työelämälähtöisesti tutkimus- ja kehittämishankkeita
- soveltaa kotimaista ja kansainvälistä tutkimustietoa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa
- soveltaa aineistonhankinnan menetelmiä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa

Aineistot ja analyysimenetelmät

5 op

Tavoitteet

Opiskelija osaa:

- soveltaa aineiston analyysimenetelmiä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa
- toteuttaa ja arvioida työelämälähtöisesti tutkimus- ja kehittämishankkeita
- kriittisesti eritellä ja arvioida aineiston luotettavuuteen ja eettisyyteen vaikuttavia tekijöitä
- esittää luotettavasti tutkimus- ja kehittämishankkeiden tuloksia

Johtamisen haasteet ja lähestymistavat**5 op***Tavoitteet*

Opiskelija osaa:

- analysoida omia johtamisvalmiuksiaan ja niihin liittyviä kehittämishaasteita
- soveltaa erilaisia johtamisteorioita työyhteisöissä ja organisaatioissa
- analysoida palveluiden tuottamisen haasteita muuttuvissa toimintaympäristöissä
- soveltaa strategisen johtamisen periaatteita organisaatioissa ja työyhteisöissä
- toimia eettisesti moniammatillisissa organisaatioissa ja verkostoissa

Kehittävä johtaminen**5 op***Tavoitteet*

Opiskelija osaa:

- johtaa muutosprosesseja ja kehittämishankkeita organisaatioissa ja työyhteisöissä
- arvioida ja kehittää toimintaa työyhteisöissä, organisaatioissa ja verkostoissa
- soveltaa erilaisia osaamisen kehittämisen edistäviä menetelmiä organisaatioissa
- hyödyntää työnohjausta ja työhyvinvointia edistäviä menetelmiä työyhteisöissä
- soveltaa kriisiviestinnän menetelmiä

Tavoitteet

Opiskelija osaa:

- kriittisesti analysoida omia ja asiantuntijuusalueensa arvoja ja ratkaista ammattialaansa liittyviä eettisiä ongelmia
- soveltaa alansa ammattieettisiä periaatteita työelämän asiantuntijana ja kehittäjänä
- tunnistaa ja kykenee vaikuttamaan yhteiskunnallisen päätöksenteon eettisyyteen

ERITYISASIAINTUNTIJUUTTA SYVENTÄVÄ OSAAMINEN 5 OP

Opintoihin sisältyy viisi opintopistettä vapaasti valittavia opintoja, joiden tarjonta Diakonia ammattikorkeakoulussa vaihtelee lukukausittain. Tarjolla olevista vapaasti valittavista opinnoista tiedotetaan opiskelijapalveluiden verkkosivuilla ja oppimisalustalla. Vapaasti valittavia opintoja voidaan suorittaa myös muissa kotimaisissa ja ulkomaisissa korkeakouluissa sekä Diakin ylemmissä koulutusohjelmissä.

OPINNÄYTETYÖ 30 OP

Tutkimus- tai kehittämispainotteinen opinnäytetyö (30 op) toteutuu koko koulutuksen läpäisevänä prosessina yhteistyössä työelämän kanssa.

Tavoitteet

Opiskelija osaa:

- analysoida oman alan kehittämistarpeita
- suunnitella ja toteuttaa työelämän kanssa tehtävän osallistavan kehittämistyön
- soveltaa osallistavan kehittämistyön menetelmiä omassa opinnäytetyössään
- raportoida ja julkistaa kehittämishankkeen tulokset
- arvioida kehittämistyön hyödynnettävyyttä oman ammattialan kehittämisessä

